

УДК 347.94

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ЯКА ЗАЗНАЛА КАЛІЦТВА АБО УШКОДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я, ПРАЦЮЮЧИ ЗА ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ

Ясинок М.М., Капустян В.О.

Сумський національний аграрний університет

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-126>

Статтю присвячено аналізу особливостей процесуального судового розгляду цивільних справ про захист прав фізичної особи яка зазнала каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором відповідно до цивільного процесуального законодавства. Проаналізовано законодавча база, яка закріпила право громадянина на відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором. Визначено, що спори щодо розміру шкоди та права на її відшкодування розглядаються судами в позовному провадженні за загальними правилами. Встановлено, що при розгляді цивільних справ про відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором існують певні особливості щодо підсудності справ, залучення третіх осіб до справи, подання доказів та предмету доказування, що зумовлено специфікою категорії справ.

Ключові слова: виконання потерпілим трудових обов'язків, відшкодування шкоди, відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором, докази, доказування при розгляді справ про відшкодування шкоди, експертиза, заповідяної життю чи здоров'ю особи під час виконання нею трудової функції, звільнення від судового збору, підсудність, правовідносини щодо відшкодування шкоди, правосуддя, розгляд судом цивільних справ, судово-медична експертиза.

Постановка проблеми. У будь-якій сучасній демократичній державі важливу роль в сфері охорони прав, свобод і інтересів людини грає судовий захист. Правосуддя є найефективнішим, з усіх вироблених світовою практикою, способів захисту порушених прав. Рівень судового захисту є основним показником правового характеру держави і демократичності суспільства. За допомогою судового захисту реалізується одне з основних (конституційних) прав громадян – право на судовий захист.

Важливою проблемою сучасності є промисловий травматизм, внаслідок якого завдається шкода життю та здоров'ю особи, яка виконує трудову функцію. При цьому показники травматизму, на жаль, постійно збільшуються, що тягне за собою тимчасову чи повну втрату працездатності, або наявність летальних випадків. Слід зазначити, що шкода здоров'ю, яка завдана внаслідок робочого травматизму виникає в наслідок порушення правил з охорони праці. В той же час роботодавці часто намагаються уникнути цивільно-правової відповідальності, а в окремих випадках і кримінальної. Саме ці питання і стають підставами с сфері захисту своїх прав в судовому порядку.

Судовий розгляд цивільних справ про захист прав осіб, які зазнали каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором не є новою категорією справ, оскільки приватне право завжди визнавало такий спосіб захисту, і питання процесуальних особливостей такого розгляду справи завжди є актуальними для практики та науки цивільного та цивільного процесуального права.

При розгляді судами цивільних справ про відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я особі, яка працювала за трудовим договором існують певні особливості. Неоднозначність судової практики щодо розміру матеріальної компенсації, заповідяної матеріальної та моральної шкоди завданої потерпілому, який працював за трудовим договором, недосконалість

механізмів такої компенсації, намагання відповісти всіма способами уникнути будь-якої відповідальності, халатного відношення до правильного та своєчасного оформлення виробничого травматизму в тому числі шляхом відмови від складання акту за формою Н-1, або умовлянь потерпілих від оформлення таких актів є безумовною соціальною проблемою, яка потребує наукового дослідження, яке повинно носити комплексний характер.

Стан дослідження. Питання розгляду цивільних справ про захист прав фізичної особи яка зазнала каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором впродовж розвитку правового інституту судового захисту неодноразово поставало в науковій літературі. Але, слід визнати, що особливості такого розгляду досліджуваної категорії справ проводилися, здебільшого, в контексті загального розгляду цивільних справ у судах в порядку позовного провадження. А.О. Бабенко, В.М. Божко, О.С. Боева, С.В. Васильєв, В.Г. Грибан, В.Г. Гончаренко, Т.С. Ківалова, О.О. Рубан, Д.І. Толкачев, С.І. Запара, М.П. Курило, М.М. Ясинок та інші. Слід відмітити, що єдиного комплексного дослідження стосовно підстав та порядку судового розгляду цивільних справ щодо захисту прав фізичної особи яка зазнала каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором до сьогодні проведено не було, що свідчить про актуальність теми.

Мета статті. Метою написання статті є дослідження особливостей судового розгляду цивільних справ в сфері захисту прав фізичної особи, яка зазнала каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні існує розширена законодавча база, яка закріпила право громадянина на відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором, а саме: Конституція України; Цивільний Кодекс України [17]; Кодекс законів про працю [7]; Закони України «Про охорону

праці» [11]; «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» [9], Правила відшкодування власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 472 [10], Порядок встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 листопада 1995 № 212 [8]. Слід звернути увагу на те, що існує і судова практика з порушеної проблеми, зокрема: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 № 6 «Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди» [13], Лист Вищого Спеціалізованого Суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.09.2011 р. «Аналіз судової практики у справах про відшкодування моральної шкоди, завданої у зв'язку з ушкодженням здоров'я під час виконання трудових обов'язків» [2], Інструкція про проведення судово-медичної експертизи [5] та інші.

Виконуючи функцію правосуддя, судом захищаються права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб, державні та суспільні інтереси у спосіб, визначений законами України (ст. 5 ЦПК України). В українських суди постійно звертаються з позовами що пов'язані з відшкодуванням шкоди, завданої внаслідок отримання травм на виробництві, каліцтвом чи смертю особи, і вже склалася певна судова практика щодо розгляду таких справ, яку і пропонуємо далі розглянути.

Розгляд спорів про захист прав осіб, які зазнали каліцтва або ушкодження здоров'я, працюючи за трудовим договором, про розмір шкоди та видикнення права на її відшкодування у вигляді матеріальних страхових виплат між особами, що отримали шкоду своєму здоров'ю в наслідок нещасного випадку на виробництві, або членами сім'ї таких осіб, якщо вони були годувальником сім'ї і страховою організацією розглядаються відбувається в порядку позовного провадження за загальними правилами, що визначені ЦПК України [18]. При цьому існують деякі особливості такого розгляду визначені цивільно-процесуальним законодавством, що зумовлено специфікою досліджуваної категорії справ.

Крім того, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір» за подання позовів про відшкодування як матеріальної, так і моральної шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю фізичної особи позивачі звільняються від сплати судового збору [14]. Такий підхід у законодавця зумовлений наявністю принципу гуманізму і саме з цих підстав, справи з про відшкодування шкоди, спричиненої каліцтвом або ушкодженням здоров'я особі яка працювала за трудовим договором, при поданні позовної заяви звільняються від сплати судового збору.

Однією із особливостей таких справ є їх підсудність. Так, відповідно до ч. 3 ст. 28 ЦПК України, підсудність справ досліджуваної категорії є альтернативною, і позовні заяви про відшкодування шкоди, яка виникла внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я особи, що працювала за трудовим договором, окрім загальних правил підсудності, можуть також пред'являтися або за зареєстрованим місцем проживання чи перебування потерпілої особи-позивача, або за місцем завдання такої шкоди [18].

Крім того, розглядаючи позови про захист прав осіб які зазнали каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором, суди зобов'язують позивачів вказувати які саме порушення правил охорони здоров'я були допущені при роботі. Таким чином, відповідачем в таких категоріях справ, завжди будуть власники підприємства або уповноважений ним орган.

Окрім того, вирішуючи питання про відкриття провадження по справі, судом повинно бути вирішено питання про залучення до участі у справі відповідного органу Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, який буде виступати як третя особи зі сторони відповідача, що безпосередньо не заявляє самостійних вимог.

У досліджуваній категорії спорів при пред'явленні позову, разом з позовною заявою сторонам необхідно надати письмові докази, такі як: акти або інші докази на підтвердження заподіяної шкоди здоров'ю, точний розрахунок такої шкоди; оформлений, відповідно до законодавства акт про нещасний випадок на виробництві форми Н-1 або про проведення спеціального розслідування отримання професійних захворювань (отруєнь) чи щодо нещасного випадку не виробничого характеру; висновок медико-соціальної експертної комісії (у деяких випадках потрібний висновок судово-медичної експертизи) про підтвердження втрати працездатності, її ступінь та строк, про необхідність стороннього догляду за особою, інших видів допомоги, які зумовлюють додаткові витрати потерпілого, про встановлення причинного зв'язку смерті потерпілого з каліцтвом (професійним захворюванням), за яке провадиться відшкодування; висновки спеціалістів з профпатології й відповідного лікувально-профілактичного закладу про діагноз захворювання потерпілого та зв'язок такого захворювання з умовами праці; довідку-розрахунок щодо середньої заробітної плати (дохід) позивача-потерпілого перед тим, як він отримав ушкодження здоров'я, а у чітко визначених законодавством випадках – про тарифну ставку (посадовий оклад) потерпілого, середню заробітну плату або тарифні ставки (посадові оклади) працівника підприємства (цеху, дільниці), де потерпілий виконував трудовий обов'язок перед тим, як отримати шкоду здоров'ю чи каліцтво; довідку щодо розміру призначеної та фактично отримуваної пенсії або такої пенсії, яку він міг би отримати по інвалідності пов'язану з нещасним випадком що настав (який має невиробничий характер) і довідку щодо рівня зростання цін на товари та послуги за весь час затримки виплати відшкодування до моменту подання позовної заяви; довідку про склад сім'ї та наявність утриманців у потерпі-

лого; а також інші необхідні документи та розрахунки, які будуть доказами по справі. Тобто існують певні особливості та перелік доказів, які потрібно надати при поданні позову про захист прав осіб які зазнали каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором

Під час розгляду цивільної справи суд може призначити судово-медичну експертизу щоб визначити розмір шкоди, яка завдана здоров'ю та життю працівника при виконанні ним трудових, службових обов'язків і яка буде підлягати відшкодуванню. Така експертиза призначається за клопотанням сторін у справі або за власною ініціативою суду, якщо він прийде до висновку, що проведення такої експертизи є необхідним для винесення повного і обґрунтованого рішення по справі. Проведення такої експертизи регламентується Інструкцією про проведення судово-медичної експертизи [6]. Така експертиза має бути проведена декількома експертами які, керуючись вимогам «Правил проведення комісійних судово-медичних експертиз в бюро судово-медичної експертизи при визначенні ступеня втрати професійної працездатності» повинні визначити ступінь втрати працездатності та інші питання поставлені судом в своїй Ухвалі про призначення такої експертизи. При цьому слід звернути увагу, що не допускається в даному випадку застосовувати Порядок організації та проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності та Порядок встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня втрати професійної працездатності у відсотковому відношенні до тих працівників, яким було заподіяне ушкодження здоров'я, що пов'язане з виконанням ним трудової функції [4, с. 27].

Існують певні особливості при розгляді досліджуваної категорії справ у суді, які стосуються процесу та предмету доказування. Так, відповідно до статті 81 ЦПК України, предметом доказування при розгляді цивільних справ про відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я особи, яка працювала за трудовим договором або фактично виконувала трудові функції, повинні бути наступні обставини: час настання факту нещасного випадку під час виконання трудових обов'язків та функцій; фактичний розмір середньомісячного заробітку особи до отримання ушкодження здоров'я; розмір пенсії по інвалідності, у випадку, коли вона була призначена постраждалому до звернення до суду; потреба у додаткових витратах на медичну та соціальну допомогу. При встановленні та доказуванні зазначених фактів, необхідно враховувати вимоги ЦПК України щодо того, що всі обставини справи, які за законом мають бути підтверджені конкретними засобами доказування, при розгляді справи в суді не можна підтверджувати іншими засобами доказування. Так, наприклад, факти нещасного випадку можуть підтверджуватися актами за формою Н-1, ступінь втрати професійної працездатності, потреби в додаткових витратах на оплату медичної та соціальної допомоги.

Обов'язково, при розгляді досліджуваної категорії справ у суді доказуванню підлягають також факти укладення трудових (цивільно-правового) договорів; факти спричинення шкоди; причинний зв'язок між фактом, що є підставою

для настання відповідальності у вигляді відшкодування шкоди, і заподіяною шкодою. Окрім того, необхідно обґрунтовувати ступінь і тривалість втрати працездатності; розміри понесених витрат або обґрунтування потреби в медичній і соціальній допомозі, у тому числі на додаткове харчування, на купівлю ліків, на спеціальний медичний, постійний сторонній догляд, на побутове обслуговування, на протезування, на санаторно-курортне лікування, на придбання спеціальних засобів пересування і т. д. Крім того, необхідно доказати, що страхувальник або роботодавець відмовився відшкодувати шкоду, яка заподіяна працівникові у результаті травмування або професійного захворювання; наявність моральної шкоди і обґрунтувати її розміру.

Щодо доказування моральної шкоди, яка будучи одним із негативних наслідків нещасного випадку чи професійного захворювання на виробництві під час виконання трудових обов'язків, то слід зазначити, що вона виражається у моральних втратах потерпілого, порушенні його нормальних життєвих зв'язків, які вимагають від нього додаткових зусиль для організації свого життя [11].

Необхідно зазначити, що однією з особливостей процесуального розгляду в суді справ про захист прав осіб які зазнали каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором факту вини роботодавця у настанні нещасного випадку чи професійного захворювання є відсутність вини роботодавця як предмету доказування. Про це свідчить зміст поняття «нещасний випадок на виробництві», який закріплений в постанові Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 року № 1232 «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». Нещасний випадок та професійне захворювання є результатом впливу певних виробничих чинників, шкідливих умов праці та інших обставин, настання яких не обов'язкове та не завжди зумовлюється порушенням трудових прав працівника роботодавцем, тому доведення вини роботодавця не є обов'язковим при розгляді справи в суді. Крім того, це підтверджується судовою практикою, наприклад рішення Ковпаківського районного суду міста Суми від 30.03.2016 року [15], Червоноградського міського суду Львівської області від 23.04.2015 року [16], ухвала Апеляційного суду міста Києва [19] та ін. Тобто, не потрібно доказувати факт вини роботодавця у настанні нещасного випадку та професійного захворювання, які у майбутньому можуть бути підставою для відшкодування шкоди, яка завдана здоров'ю працівникові при виконанні ним трудових обов'язків.

Висновки. Підсумовуючи викладене, необхідно зауважити, що справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд та вирішення судових справ про відшкодування шкоди, заподіяної ушкодженням здоров'я працівника, безумовно, сприятиме захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб. При розгляді цивільних справ про відшкодування шкоди внаслідок каліцтва або ушкодження здоров'я працюючи за трудовим договором існують певні особливості щодо підсудності справ, залучення третіх осіб до справи, подання доказів та предмету доказування, що зумовлено специфікою категорії справ.

Список літератури:

1. Актуальні питання прикладної цивілістики: сімейне, трудове, земельне та житлове право. Науково-практичний посібник; [за заг. ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка]. – К.: Алерта, 2016. – 450 с.
2. Аналіз судової практики у справах про відшкодування моральної шкоди, завданої у зв'язку з ушкодженням здоров'я під час виконання трудових обов'язків: Лист Вищого Спеціалізованого Суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.09.2011 р.
3. Бабенко А.О., Грибан В.Г. Судова практика з розгляду справ про відшкодування шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням його здоров'я, пов'язаним із виконанням трудових обов'язків [Текст] / А.О. Бабенко, В.Г. Грибан // Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Дніпропетровськ: ДДУВС, 2013. – 2013. – № 1(65). – С. 177-184.
4. Васильев С.В. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ. Навчальний посібник. – Харків: Еспада, 2012. – 480 с.
5. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи [Електронний ресурс]: затв. наказом М-ва охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6 // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. – Електрон. дані. – Київ, 1994-2017. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95> (дата звернення: 23.01.2017). – Назва з екрана.
6. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 26.07.1995 р. за № 254/790.
7. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 № 322-VIII, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
8. Порядок встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків [Електронний ресурс]: затв. наказом М-ва охорони здоров'я України від 05.06.2012 р. № 420.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-14.
10. Про затвердження Правил відшкодування власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків [Електронний ресурс]: постанова Каб. Міністрів України від 23.06.1993 р. № 472.
11. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII.
12. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Верховного суду України від 27.03.1992 № 6.
13. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди [Електронний ресурс]: Постанова Пленуму Верхов. Суду України від 27.03.1992 р. № 6. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92>.
14. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI, зі змінами та доповненнями.
15. Рішення Ковпаківського районного суду міста Суми від 30 березня 2016 року у справі № 592/437/16-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56902094>.
16. Рішення Червоноградського міського суду Львівської області від 23 квітня 2015 року № 459/55/15-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/45092116>.
17. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
18. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року, в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017, зі змінами та доповненнями.
19. Ухвала Апеляційного суду міста Києва від 11 червня 2015 року у справі № 761/26735/14-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/45398892>.
20. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / за заг. ред. д.ю.н., професора, академіка Академії наук вищої школи України М.М. Ясинка – К.: Алерта, 2018. – 604 с.

Ясинок М.М., Капустян В.А.

Сумской національний аграрний університет

ОСОБЕННОСТИ РАССМОТРЕНИЯ ГРАЖДАНСКИХ ДЕЛ О ЗАЩИТЕ ПРАВ ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА, ПОЛУЧИВШЕГО УВЕЧЬЯ ИЛИ ПОВРЕЖДЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ, РАБОТАЯ ПО ТРУДОВОМУ ДОГОВОРУ

Аннотация

Статья посвящена анализу особенностей процессуального судебного рассмотрения гражданских дел о защите прав физического лица потерпевшей увечья или повреждении здоровья работая по трудовому договору в соответствии с гражданским процессуальным законодательством. Проанализированы законодательная база, закрепила право гражданина на возмещение вреда вследствие увечья или повреждения здоровья работая по трудовому договору. Определено, что споры о размере ущерба и права на его возмещение рассматриваются судами в исковом производстве по общим правилам. Установлено, что при рассмотрении гражданских дел о возмещении вреда вследствие увечья или повреждения здоровья работая по трудовому договору существуют определенные особенности по подсудности дел, привлечения третьих лиц к делу, представление доказательств и предмет доказывания, что обусловлено спецификой категории дел.

Ключевые слова: выполнение потерпевшим трудовых обязанностей, возмещение вреда вследствие увечья или повреждения здоровья работая по трудовому договору, доказательства, доказывание при рассмотрении дел о возмещении вреда, экспертиза, причинение жизни или здоровью лица при исполнении им трудовой функции, освобождение от судебного сбора, подсудность, правоотношения по возмещению вреда, правосудие, рассмотрение судом гражданских дел, судебно-медицинская экспертиза.

Yasynok N.M., Kapustian V.O.
Sumy National Agrarian University

PECULIARITIES OF CONSIDERATION OF CIVIL ACTIONS ON THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF THE PHYSICAL PERSON OF THE SUSTAINED DEFINITION OR DAMAGE TO HEALTH WORKING UNDER THE LABOR CONTRACT

Summary

The article is devoted to the analysis of the features of the procedural judicial review of civil cases on the protection of the rights of an individual injured or injured while working under an employment contract in accordance with civil procedural law. Analyzed the legislative framework, enshrined the right of a citizen to compensation for injury due to injury or damage to health working under an employment contract. It is determined that disputes about the amount of damage and the right to compensation for it are considered by courts in the lawsuit proceedings according to the general rules. It has been established that when considering civil cases for compensation for injury due to injury or damage to health, working under an employment contract, there are certain peculiarities regarding the jurisdiction of cases, involvement of third parties to the case, presentation of evidence and subject of proof, which is due to the specific category of cases.

Keywords: fulfillment of labor duties by the victim, compensation for harm, compensation for injury due to injury or health damage working under an employment contract, evidence, proof in cases of compensation for harm, Examination, causing life or health of a person in the performance of his labor function, exemption from judicial collection, jurisdiction, legal relations on compensation for harm, justice, the consideration of civil cases by the court, forensic medical examination.